

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY

Poslanecká sněmovna

2021

VIII. volební období

Pozměňovací návrh

poslanců

Tomáše Martínka a Olgy Richterové

k vládnímu návrhu zákona

**kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve
znění pozdějších předpisů**

(sněmovní tisk č. 1230)

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, se mění takto:

Čl. I uvést v tomto znění:

„Čl. I

Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 134/1997 Sb., zákona č. 289/1997 Sb., zákona č. 224/1999 Sb., zákona č. 18/2000 Sb., zákona č. 118/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 116/2001 Sb., zákona č. 188/2001 Sb., zákona č. 353/2001 Sb., zákona č. 198/2002 Sb., zákona č. 263/2002 Sb., zákona č. 264/2002 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 425/2003 Sb., zákona č. 85/2004 Sb., zákona č. 281/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 168/2005 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 24/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 405/2006 Sb., zákona č. 152/2007 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 218/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 178/2008 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 382/2008 Sb., zákona č. 479/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 108/2009 Sb., zákona č. 158/2009 Sb., zákona č. 303/2009 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 135/2010 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 220/2011 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 348/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 365/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., zákona č. 314/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 403/2012 Sb., zákona č. 463/2012 Sb., zákona č. 267/2013 Sb., zákona č. 274/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 182/2014 Sb., zákona č. 183/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 267/2014 Sb., zákona č. 332/2014 Sb., zákona č. 131/2015 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 47/2016 Sb., zákona č. 137/2016 Sb., zákona č. 190/2016 Sb., zákona č. 212/2016 Sb., zákona č. 213/2016 Sb., zákona č. 24/2017 Sb., zákona č. 99/2017 Sb., zákona č. 148/2017 Sb., zákona č. 150/2017 Sb., zákona č. 203/2017 Sb., zákona č. 259/2017 Sb., zákona č. 310/2017 Sb., zákona č. 191/2018 Sb., zákona č. 32/2019 Sb., zákona č. 244/2019 Sb., zákona č. 315/2019 Sb., zákona č. 469/2020 Sb. a zákona č. 540/2020 Sb., se mění takto:

1. V § 34 odst. 2 a 3 se číslo „1,5“ nahrazuje číslem „1,6“.
2. V § 34 odst. 4 se číslo „0,4“ se nahrazuje číslem „0,6“.
3. Za § 67b se vkládá nový § 67c, který zní:

„§ 67c

(1) Při zvýšení důchodů v pravidelném termínu v roce 2022 se k částce zvýšení procentní výměry důchodu stanovené podle § 67 přičte částka 300 Kč.

(2) Jsou-li splněny podmínky nároku na výplatu více důchodů, náleží dodatečná částka zvýšení podle odstavce 1 k procentní výměře toho důchodu, který se vyplácí v plné výši (§ 4 odst. 2 věta první).““.

Za čl. I se vkládá nový čl. II, který zní:

„Čl. II
Přechodné ustanovení

Výše procentní výměry zvyšovaná podle § 34 odst. 2 až 4 ve znění účinném po nabytí účinnosti tohoto zákona se uplatní pouze na dobu výdělečné činnosti vykonávané po dni nabytí účinnosti tohoto zákona. Posuzuje-li se doba výdělečné činnosti v blocích s určitým počtem dnů, postačí, aby po dni nabytí účinnosti tohoto zákona byla vykonávána pouze část tohoto bloku.“

Dosavadní čl. II se označuje jako čl. III.

Platné znění dotčeného ustanovení zákona o důchodovém pojištění, s vyznačením navrhovaných změn:

§ 34

(1) Výše procentní výměry starobního důchodu, na který vznikl nárok podle § 29 odst. 1 až 3, činí za každý celý rok doby pojištění získané do vzniku nároku na tento důchod 1,5 % výpočtového základu měsíčně. Do doby pojištění se pro účely předchozí věty započítávají náhradní doby pojištění pouze v rozsahu 80 %, s výjimkou náhradních dob pojištění za dobu účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 2 písm. c) a d) a v § 102 odst. 5 a obdobných dob podle předpisů platných před 1. lednem 1996; počet dnů náhradních dob pojištění stanovený podle části věty před středníkem se přitom zaokrouhluje na celé dny směrem nahoru.

(2) Výše procentní výměry starobního důchodu stanovená podle odstavce 1 se zvyšuje pojištěnci, který splnil podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 nebo § 29 odst. 3 písm. a) a po vzniku nároku na tento důchod vykonával výdělečnou činnost a nepobíral přitom starobní důchod ani invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně, za každých 90 kalendářních dnů této výdělečné činnosti o ~~1,5~~ **1,6** % výpočtového základu. Doba kratší než 90 kalendářních dnů, která nebyla zhodnocena podle předchozí věty jako doba pojištění, se přičte k době pojištění získané do vzniku nároku na starobní důchod, pokud se tak získá celý rok doby pojištění, a to v rozsahu potřebném pro toto přičtení; na žádost pojištěnce se procentní výměra starobního důchodu nezvýší podle věty první a doba výdělečné činnosti uvedená ve větě první se přičte k době pojištění získané do vzniku nároku na tento důchod, a to v rozsahu uvedeném v žádosti pojištěnce. Za výkon výdělečné činnosti se pro účely zvýšení procentní výměry starobního důchodu nepovažují doby pracovního volna bez náhrady příjmu a neomluvené nepřítomnosti v práci a doby uvedené v § 16 odst. 4 větě druhé písm. a).

(3) Výše procentní výměry starobního důchodu stanovená podle odstavce 1 se zvyšuje pojištěnci, který splnil podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 nebo § 29 odst. 3 písm. a) a po vzniku nároku na tento důchod vykonával výdělečnou činnost a pobíral přitom starobní důchod ve vyšší polovině podle § 37 odst. 1, za každých 180 kalendářních dnů této výdělečné činnosti o ~~1,5~~ **1,6** % výpočtového základu. Ustanovení odstavce 2 věty třetí platí zde obdobně.

(4) Výše procentní výměry starobního důchodu stanovená podle odstavce 1 se na žádost zvyšuje pojištěnci, který splnil podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 nebo § 29 odst. 3 písm. a) a po vzniku nároku na tento důchod vykonával výdělečnou činnost a pobíral přitom starobní důchod v plné výši, za každých 360 kalendářních dnů této výdělečné činnosti o ~~0,4~~ **0,6** % výpočtového základu. Ustanovení odstavce 2 věty třetí platí zde obdobně.

(5) Výše procentní výměry starobního důchodu stanovená podle odstavce 1 se zvyšuje pojištěnci, který splnil podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 2 nebo § 29 odst. 3 písm. b) a po vzniku nároku na tento důchod vykonával výdělečnou činnost a nepobíral přitom starobní důchod ani invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně, za každý celý rok doby pojištění získané do dosažení doby pojištění potřebné pro vznik nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 nebo § 29 odst. 3 písm. a) o 1,5 % výpočtového základu; po dosažení doby pojištění potřebné pro vznik nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 nebo § 29 odst. 3 písm. a) se výše procentní výměry starobního důchodu zvyšuje podle odstavce 2.

(6) Pokud pojištěnec, který splnil podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 nebo § 29 odst. 3 písm. a), po vzniku nároku na tento důchod vykonával výdělečnou činnost a pobíral přitom invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně nebo plný invalidní důchod, přičte se doba této výdělečné činnosti k době pojištění získané do vzniku nároku na starobní důchod. Nezhodnocený zbytek doby výdělečné činnosti vykonávané po roce 2009 po vzniku nároku na starobní důchod bez pobírání starobního důchodu ani invalidního důchodu, který nebyl přičten podle odstavce 2 věty druhé, se přičte v potřebném rozsahu k době výdělečné činnosti uvedené v odstavci 3 nebo 4, pokud se tak získá ucelený úsek výdělečné činnosti potřebný podle odstavce 3 nebo 4 pro zvýšení procentní výměry starobního důchodu; přitom se nejdříve provádí přičtení k době výdělečné činnosti uvedené v odstavci 3. Nezhodnocený zbytek výdělečné činnosti vykonávané po roce 2009 po vzniku nároku na starobní důchod při pobírání starobního důchodu ve výši poloviny se přičte v potřebném rozsahu k době výdělečné činnosti uvedené v odstavci 4, pokud se tak získá ucelený úsek výdělečné činnosti potřebný podle odstavce 4 pro zvýšení procentní výměry starobního důchodu.

(7) Celým rokem doby pojištění se pro účely tohoto zákona rozumí 365 kalendářních dnů.

Odůvodnění

Současné nastavení důchodového systému počítá s pevně stanoveným věkem odchodu do důchodu, který postupně směřuje k důchodovému věku 65 let pro ročníky od roku 1971. Stejně jako musí existovat možnost předčasného důchodu, zejména pro pracující ve fyzicky náročném odvětví, musí existovat i možnost pro lidi, kteří chtějí plně či částečně pokračovat v pracovním životě. Domníváme se, že stávající bonifikace těchto lidí je nedostatečná. V některých případech je návratnost odvodů pracujících důchodců i dlouhých 75 let v důchodu. Proto navrhuje alespoň symbolicky zvýšit procenta výpočtového základu pro pracující důchodce takto:

- u pracujících majících nárok na starobní důchod a nepobírajících důchod z 1,5 % na 1,6 % výpočtového základu,
- u pracujících pobírajících polovinu starobního důchodu z 1,5 % na 1,6 % výpočtového základu,
- u pracujících pobírajících celkovou částku starobního důchodu z 0,4 % na 0,6 % výpočtového základu.

Cílem návrhu je pozitivně motivovat aktivní občany, kteří chtějí a jsou schopni pracovat i po dosažení důchodového věku. Tito lidé by pak měli být adekvátně bonifikováni. Vyšší motivace zvýší počet dobrovolně pracujících či přesluhujících seniorů, což se může dlouhodobě pozitivně projevit ve výši příjmů státu. To by mělo být následně výhodné nejen pro pracující seniory, ale i dlouhodobě pro příjmy státního rozpočtu, pokud by více seniorů pracovalo i v důchodovém věku.

Zvýšení starobních důchodů v důsledku zákonné změny

Tabulka 1: Zvýšení měsíční výměry důchodu za každý odpracovaný rok

Hrubá mzda	Pracující pobírající celý starobní důchod	Pracující pobírající polovinu starobního důchodu	Pracující v důchodovém věku
15 000 Kč	30 Kč	30 Kč	61 Kč
25 000 Kč	36 Kč	36 Kč	71 Kč
35 000 Kč	41 Kč	41 Kč	82 Kč
50 000 Kč	49 Kč	49 Kč	97 Kč
100 000 Kč	75 Kč	75 Kč	149 Kč

Tabulka 1 ukazuje navýšení výměry starobního důchodu za každý odpracovaný rok po dosažení nároku na starobní důchod v důsledku zvýšení koeficientů. Pracující důchodce se mzdou 25 000 korun měsíčně, který se rozhodne pracovat i po odchodu do penze získá nově 107 korun měsíčně navíc, tedy o 36 korun více než dříve.

Pracující senior pobírající rovněž 25 000 korun měsíčně, který se rozhodně odchod do penze odložit, obdrží po odchodu do penze za každý odpracovaný rok 1 142 korun, tedy o 71 korun více než dříve.

Dopady na veřejné rozpočty

Navrhovaná změna zvýší výdaje státního rozpočtu v řádu desítek milionů korun ročně. Pokud se ovšem povede více motivovat seniory pro práci v důchodovém věku a využije této možnosti více seniorů, bude dlouhodobě tato změna pozitivní pro státní rozpočet.

Návrh nemá vliv na rozpočty nižších územně správních celků.